Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΤΩΝ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΩΝ

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΜΩΑΜΕΘ

Ἡ περιπέτειες τῆς παιδικῆς του ἡλικίας. Ὁ Μωάμεθ φυλάει τά κοπάδια τοῦ θείου του. Ὁ γάμος του μὲ τὴν πλουσία σαραντάρα χήρα. Ἡ ἀντιζηλίες τῶν συζύγων του. Τὸ παρουσιαστικὸ καὶ ὁ χαρακτήρ του. Ἡ περίεργες νευρικές κρίσεις του. Ὑπερφυσικὲς ὀπτασίες καὶ ὁράματα. Ἡ πρώτη ἐμφάνισις τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ. Μιὰ περίοδος τρομερῶν ἀμφιβολιῶν. Δαιμονιόπληκτος ἢ Θεόπνευστος; Ὁ ρόλος τῆς καλῆς Καντιντζᾶ. Ἦταν ἀγράμματος ὁ Μωάμεθ; Οἱ πρῶτοι ὀπαδοί του κ.τ.λ. κ.τ.λ.

I

Μωάμεθ, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα σημαίνει στὴν Ἀραβικὴ «ἐξημμένος» καὶ «ἄξιος ὕμνων», ἦταν γυιὸς τοῦ Ἀβνταλλὰχ καὶ τῆς Ἀμίνας καὶ ἀνῆκε στὴ φυλὴ τῶν Κορεϊχιτῶν, οἱ ὁποῖοι ἦσαν, κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, κύριοι τῆς Μέκκας καὶ τῶν περιχώρων της. Γεννήθηκε τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 571, κατὰ τὸ «ἔτος τοῦ ἐλέφαντος», τὸ ὁποῖον εἶχαν ἐπονομάσει ἔτσι, γιατὶ τὴ χρονιὰ ἐκείνη ὁ Χριστιανὸς ἡγεμὼν τῆς Αἰθιοπίας καὶ ἀντιβασιλεὺς τῆς Ὑεμένης Ἀμπραχὰτ ἐλ Ἀχράμ, ἀνεβασμένος ἐπάνω σ' ἕνα λευκὸ ἐλέφαντα εἶχε ἐπιχειρήσει μιὰ ἀτυχῆ ἐκστρατεία κατὰ τῆς Μέκκας.

Ὁ πατέρας τοῦ Μωάμεθ, ὁ ὁποῖος ἦταν ἄνθρωπος πολὺ ἀνοιχτοχέρης, εἶχε σπαταλήσει ὅλη του τὴν περιουσία μὲ τὶς φιλοδωρίες ποὺ ἔκανε στοὺς προσκυνητάς, οἱ ὁποῖοι πήγαιναν στὴ Μέκκα. Γι' αὐτό, ὅταν πέθανε, ἄφησε στὸ γυιό του, ὁ ὁποῖος γεννήθηκε λίγους μῆνες μετὰ τὸ θάνατό του, μονάχα ἕνα σπίτι, πέντε καμῆλες κι' ἕνα δοῦλο.

Σύμφωνα μὲ τὰ ἔθιμα τοῦ τόπου, ὁ μικρὸς Μωάμεθ παραδόθηκε ἀπὸ τὴ μητέρα του σὲ μιὰ Βεδουΐνα παραμάνα, ἡ ὁποία τὸν ἀνέθρεψε στὴν ἔρημο. Σὲ ἡλικία ἕξη χρόνων ἔχασε καὶ τὴ μητέρα του. Τότε ὁ παπποῦς του Ἄβδ ἐλ-Μοτταλίμπ πῆρε κοντά του τὸ μικρὸ ὀρφανὸ καί, ὅταν κι' αὐτός, ἔπειτα ἀπὸ δυὸ χρόνια, πέθανε, τὸν περισυνέλεξε ὁ γυιός του καὶ θεῖος τοῦ Μωάμεθ, Ἀμποῦ Ταλίμπ, ὁ ὁποῖος τὸν ἔβαλε νὰ τοῦ φυλάῃ τὰ κοπάδια.

Ὁ Μωάμεθ ἔκανε τὴ δουλειὰ αὐτὴ μέχρις ὅτου ἔγινε εἰκοσιτεσσάρων χρόνων, ὁπότε τὸν προσέλαβε στὴν ὑπηρεσία της μιὰ πλούσια χήρα, ὀνομαζομένη Καντιντζᾶ, ἡ ὁποία τοῦ ἀνέθεσε νὰ ὁδηγῆ τὰ καραβάνια μὲ τὶς καμῆλες της, ποὺ τὶς χρησιμοποιοῦσε γιὰ τὸ ἐμπόριό της. Ὁ Μωάμεθ ἔκανε τόσο καλὰ τὴ δουλειά του αὐτή, ὥστε ἀμέσως ἡ πλουσία χήρα τὸν ἐσυμπάθησε καί, ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρό, τὸν ἔκανε σύζυγό της. Αὐτὴ ἦταν τότε 40 χρόνων, ἐνῶ ὁ Μωάμεθ ἦταν μόλις 25. Ὡστόσο ὁ ἀταίριαστος αὐτὸς γάμος ἦταν πολὺ εὐτυχισμένος. Ὁ Μωάμεθ ἀγαποῦσε πάντοτε τὴν Καντιντζᾶ καὶ ὅταν, ἀργότερα, πῆρε κι' ἄλλες συζύγους, μονάχα αὐτὴν ξεχώριζε μεταξύ τους, πράγμα ποὺ τὶς ἔκανε νὰ τὴ ζηλεύουν καὶ νὰ τὴν λένε «γρηᾶ ξεδοντιάρα».

Ὡς πολίτης, ὁ Μωάμεθ ἐθεωρεῖτο ἕνας ἀπὸ τοὺς χρηστότερους καὶ τιμωτέρους κατοίκους τῆς Μέκκας. Γι' αὐτὸ μάλιστα τὸν εἶχαν ἐπονομάσει καὶ «ἐλ-Ἀμίν» (πιστόν).

Τὸ παρουσιαστικὸ τοῦ Μωάμεθ ἦταν πολὺ ἐπιβλητικό. Εἶχε μεγάλο κεφάλι, πλατειοὺς ὤμους καὶ τὸ πρόσωπό του προκαλοῦσε τὴν ἐμπιστοσύνη μὲ τὴν ἔκφρασι τῆς εἰλικρινείας ποὺ ἦταν ζωγραφισμένη σ' αὐτό. Τὰ μάτια του ἦσαν μαῦρα, τὰ φρύδια του πυκνά, ἡ μύτη του ἐξαιρετικὰ λεπτὴ καὶ ἡ γενειάδα του πυκνή. Ἦταν ἀκόμα πολὺ νευρικός, πολὺ σκεπτικός, καὶ ἡ εὐαισθησία του ἦταν ἐξαιρετική. Δὲν μποροῦσε νὰ ὑποφέρῃ οὔτε τὸν ἐλάχιστο πόνο.

Πολλοί, μάλιστα, λένε ὅτι ἡ ἐξαιρετικὴ αὐτὴ νευροπάθεια τοῦ Μωάμεθ, ἡ ὁποία ἐξεδηλώνετο συχνὰ μὲ κρίσεις, ἦταν ἁπλούστατα ἐπιληψία. Μὰ αὐτὸ δὲν εἶνε ἐξακριβωμένο.

Ὡς χαρακτήρ, ὁ Μωάμεθ ἦταν πολὺ ἁπλὸς καὶ πολὺ ἀξιαγάπητος. Ὅταν μιλοῦσε, ἐξασκοῦσε μιὰ ἐξαιρετικὴ γοητεία μὲ τὰ λόγια του, τὰ δὲ κυριώτερα διακριτικὰ τοῦ χαρακτῆρος του ἦσαν ἡ εὐθύτης τῆς κρίσεώς του, ἡ εἰλικρίνειά του καὶ ἡ πειστικότης του.

* * *

Ὁ Μωάμεθ ἔφτασε ἔτσι στὴν ἡλικία τῶν σαράντα χρόνων, χωρὶς τίποτε νὰ φανερώνῃ ὅτι ἔμελλε νὰ γίνῃ ἕνας μεγάλος προφήτης. Μὰ σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του, σκεπτόμενος διαρκῶς, προπαρασκευαζόταν γιὰ τὸ ἔργο του. Σ' αὐτὸ ἄλλωστε τὸν βοηθοῦσαν πολὺ κι' ἡ νευρικές του κρίσεις, κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ὁποίων πάθαινε παρακρούσεις κι' ἔβλεπε διάφορες ὑπερφυσικὲς ὀπτασίες καὶ ἀγγέλους. Ἡ μεγάλη ἀγανάκτησις ποὺ προκαλοῦσε στὴν ψυχή του ὁ πολυθεϊσμός, ἡ τρομερὴ ἀνηθικότης ποὺ ἐπικρατοῦσε στὴν ἐποχή του, ἐξερέθιζαν ἀκόμα περισσότερο τὴν ἐρεθισμένη ἤδη φαντασία του καὶ τὴν ἔκαναν νὰ βλέπῃ πραγματικῶς τὰ ὑπερφυσικὰ αὐτὰ φαινόμενα.

Ὁ θεῖος ἀγγελιοφόρος, ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριήλ, τοῦ παρουσιάστηκε γιὰ πρώτη φορὰ μιὰ νύχτα ἐπάνω στὸ ὄρος Ἥρα, κοντὰ στὴ Μέκκα, καί, δίνοντας στὸ Μωάμεθ ἕνα φύλλο γεμᾶτο γράμματα, τοῦ εἶπε δυὸ φορές: «Διάβασε!... Διάβασε!...»

Μὰ ἐπειδὴ ὁ Μωάμεθ τοῦ ἀπάντησε: «Δὲν μπορῶ, γιατὶ δὲν ξέρω γράμματα», ὁ Γαβριὴλ τοῦ διάβασε τ' ἀκόλουθα λόγια, ποὺ βρίσκονται στὴν 95η σουράτα (κεφάλαιο) τοῦ Κορανίου:

Διάβασε ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου Σου, ὁ ὁποῖος ἔπλασε,
Ὁ ὁποῖος ἔπλασε τὸν ἄνθρωπο μὲ πηγμένο αἷμα.
Διάβασε, γιατὶ ὁ Κύριός Σου εἶνε πολὺ γενναιόδωρος.
Αὐτὸς ἔμαθε τὸν ἄνθρωπο νὰ γράφῃ μὲ τὸ καλαμι.
Αὐτὸς ἔμαθε στὸν ἄνθρωπο ὅ,τι ὁ ἄνθρωπος δὲν ἤξερε.

Καὶ ὁ Ἀρχάγγελος, ἀφοῦ εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια, ἐξαφανίστηκε.

Τρομαγμένος ἀπὸ τὴν ὀπτασία αὐτὴ καὶ μὴ ξέροντας πῶς νὰ τὴν ἐξηγήσῃ, ὁ Μωάμεθ ἔτρεξε ἀμέσως στὴ σύζυγό του Καντιντζᾶ, τῆς ὁποίας χρειαζόταν τὴν πνευματικὴ βοήθεια.

Μὰ ἀμέσως, καθ' ὅλη αὐτὴ τὴν περίοδο τῆς ζωῆς του, καὶ πολλὲς ἄλλες ἀποκαλύψεις καὶ ὀπτασίες ἐπακολουθοῦσαν, ἡ ὁποῖες ἐτρόμαξαν πολὺ τὸ Μωάμεθ. Ἀναρωτιόταν μὲ ἀγωνία του μήπως εἶχε γίνει ὄργανο κανενὸς δαίμονος, γιατὶ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἡ δαιμονοπληξία ἦταν πολὺ διαδεδομένη στὴν Ἀραβία. Ἄλλες στιγμὲς πάλι ἐπίστευε πὼς ἦταν πράγματι ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ Θεοῦ, γιατὶ νόμιζε πὼς ἦταν ἀληθινὲς ἡ ὀπτασίες ποὺ ἔβλεπε... Ὡστόσο ἡ τρομερὲς αὐτὲς ἀμφιβολίες του δὲν τὸν ἄφηναν οὔτε στιγμὴ καὶ διαρκῶς ἡ ἀγωνιώδης σκέψις τὸν ἔβασανιζε, ἂν ἦταν ὄργανο τοῦ Θεοῦ ἢ τοῦ δαίμονος. Τόσο μάλιστα ἦταν τὸ ἠθικό του μαρτύριο, ὥστε πολλὲς φορὲς ἔφτασε μέχρι τοῦ σημείου ν' αὐτοκτονήσῃ...

Τρία ὁλόκληρα χρόνια βάσταξε ἡ κατάστασις αὐτή. Σύντροφός του καὶ παρήγορός του στὸ διάστημα αὐτὸ στάθηκε ἡ σύζυγός του Καντιντζᾶ, ἡ ὁποία προσπαθοῦσε ν' ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὴ σκέψι του τὶς πένθιμες ἰδέες καὶ νὰ τὸν ἐνθαρρύνῃ στὸ σχέδιο ποὺ ρίζωνόταν πειὰ μέσα του, νὰ γίνῃ δηλαδὴ ἀπόστολος τοῦ Θεοῦ...

Στὸ τέλος τῶν τριῶν αὐτῶν χρόνων, παρουσιάστηκε γιὰ δεύτερη φορὰ στὸ Μωάμεθ ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριήλ, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπε:

— Ὦ, Μωάμεθ, σὺ εἶσαι ὁ Προφήτης τοῦ Θεοῦ καὶ ἐγὼ εἶμαι ὁ Γαβριήλ.

Καί, ἀμέσως, ἀφοῦ εἶπε τὰ λόγια αὐτά, ὁ ἄγγελος ἐξαφανίστηκε.

Ἡ ἐντύπωσις ποὺ προκάλεσαν στὸ Μωάμεθ τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Ἀρχαγγέλου ἦταν καταπληκτική. Μὰ ἀμέσως κατόπιν νέες τρομακτικὲς ὀπτασίες ἄρχισαν νὰ τὸν βασανίζουν καὶ νὰ μὴν τὸν ἀφήνουν νὰ ἡσυχάσῃ. Ἔτσι, ἕνα βράδυ, ἡ ὀπτασίες ποὺ ἔβλεπε ἦσαν τόσο συνταρακτικές, ὥστε παρεκάλεσε τὴ σύζυγό του Καντιντζᾶ καὶ τοῦ ἐσκέπασε μ' ἕνα μανδύα τὸ κεφάλι, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ πάψῃ νὰ τὶς βλέπῃ.

Τότε ὅμως ἄκουσε μιὰ φωνὴ οὐρανία, ἡ ὁποία τοῦ ἔλεγε:

Ὦ ἐσύ, ποὺ εἶσαι σκεπασμένος μὲ τὸ μανδύα
Σήκω γιὰ νὰ γνωρίσῃς τὸ Θεό σου,
Ποὺ πρέπει νὰ τὸν δοξάσῃς.
Ἐξάγνισε τὰ ροῦχα σου
Καὶ φύγε τὴν πολυθεΐα.
Μὴν κάνῃς συμφεροντολογικὲς μεγαλοδωρίες,
Μὲ τὴ μάταιη ἐλπίδα ν' ἀνταμειφθῆς ἀπ' τὸ Θεό.
Περίμενε μὲ ὑπομονὴ τὸν Κύριό σου!...

Ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἡ θεῖες ἀποκαλύψεις δὲν ἔπαψαν καθόλου καὶ διαδεχόντουσαν ἡ μιὰ τὴν ἄλλη. Ἔτσι ὁ Μωάμεθ πίστεψε στὴ μεγάλη ἀποστολὴ ποὺ τοῦ εἶχε ἀναθέσει ὁ Θεός...

* * *

Ὁ Μωάμεθ ὑπῆρξε ἕνας πραγματικὸς προφήτης, σὰν τοὺς προφήτας τῆς Γραφῆς. Ὅπως αὐτοί, ἔτσι κι' ἐκεῖνος ἔβλεπε ὀπτασίες καὶ διάφορες θεῖες ἀποκαλύψεις γινόντουσαν σ' αὐτόν. Ἡ θρησκευτικὴ πίστις του, ἡ σκέψις ὅτι ἦταν θεόπνευστος, προκαλοῦσαν σ' αὐτόν, ὅπως καὶ στοὺς προφήτας τῆς Γραφῆς, τὰ φαινόμενα αὐτὰ τῆς αὐθυποβολῆς.

Κανεὶς δὲν ξέρει ποιὰ μόρφωσι ἀκριβῶς εἶχε ὁ Μωάμεθ. Τὸ Κοράνιο μᾶς τὸν παρουσιάζει ὡς τὸν πιὸ καλλιεργημένο καὶ φωτισμένο ἄνθρωπο τοῦ καιροῦ του, σ' ἐποχὴ μάλιστα ποὺ ἡ Ἀραβία βρισκόταν σὲ κατάστασι σχεδὸν βάρβαρη. Πολλοὶ ὅμως ἰσχυρίζονται ὅτι δὲν ἤξερε οὔτε νὰ γράφῃ, οὔτε νὰ διαβάζῃ. Μὰ ἡ σύνταξις καὶ ἡ κλασικότης τοῦ ὕφους τοῦ Κορανίου κάθε ἄλλο παρὰ ἄνθρωπο ἀγράμματο φανερώνουν.

Στὸ προσεχὲς θὰ συνεχίσουμε τὴν ἐξιστόρησι τῆς ζωῆς τοῦ Μωάμεθ.